

ORZECZENIE
WYŻSZEGO SĄDU DYSCYPLINARNEGO
KRAJOWEJ IZBY DORADCÓW PODATKOWYCH

Warszawa, dnia 20 listopada 2025 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIDP
w następującym składzie:

Przewodniczący - doradca podatkowy – dr Joanna Zawiejska-Rataj (spr.)

Sędzia - doradca podatkowy – dr Katarzyna Feldo

Sędzia - doradca podatkowy – Marcin Ciemniowski

Protokolant - Karolina Żebrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 listopada 2025 roku sprawy ... doradcy podatkowego nr wpisu ..., obwinionego o czyny polegające na niewywiązaniu się z obowiązków zawodowych, tj:

- 1) niezachowaniu w tajemnicy faktów i informacji, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu, tj. naruszenia art. 64 ust.1 pkt 1), 2) w zw. z art. 37 ust. 1, 1a, 2 Ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym oraz art. 6 oraz 7 Zasad Etyki Zawodowej Doradcy Podatkowego poprzez udzielanie przez Pana ... informacji dotyczących klienta Pana ... w trakcie przesłuchania w Urzędzie Skarbowym w dniu 25 listopada 2022 r.;
- 2) niedopełnieniu obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego w okresie od 1 marca 2022 r. do nadal, tj. naruszenie art. 64 ust. 1a pkt 3) w zw. z art. 44 ust. 1 ustawy dnia 5 lipca 1996 roku o doradztwie podatkowym,

na skutek odwołania wniesionego przez obwinionego od orzeczenia Śląskiego Oddziału Zamiejscowego Sądu Dyscyplinarnego w Katowicach z dnia 5 maja 2025 r., sygn. akt SD 297/24

1. na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustala, że czyn polegający na niedopełnieniu obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego miał miejsce w okresie od marca 2022 roku do 28 czerwca 2023 roku,
2. w pozostałym zakresie na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzeka o utrzymaniu w mocy zaskarżonego orzeczenia,
3. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Krajową Izbę Doradców Podatkowych.

Przewodniczący

Sędzia

Sędzia

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 5 marca 2025 roku, sygn. akt SD 297/24, Śląski Oddział Zamiejscowy Sądu Dyscyplinarnego w Katowicach uznał obwinionego doradcę podatkowego ... numer wpisu ... za winnego popełnienia następujących czynów:

- 1) Niezachowania w tajemnicy faktów i informacji, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu, tj. naruszenia art. 64 ust. 1), 2) w zw. z art. 37 ust. 1, 1a, 2 Ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym oraz art. 6 oraz 7 Zasad Etyki Zawodowej Doradcy Podatkowego poprzez udzielenie ... informacji dotyczących klienta ...
- 2) w trakcie przesłuchania w Urzędzie Skarbowym w dniu 25 listopada 2022 r,
- 3) Niedopełnienia obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego w okresie od marca 2022 roku do nadal, to jest naruszenie art. 64 ust. 1a pkt 3) w zw. z art. 44 ust. 1 ustawy dnia 5 lipca 1996 roku o doradztwie podatkowym,

i wymierzył obwinionemu na podstawie art. 64 ust. 2 pkt 3 ustawy o doradztwie podatkowym karę dyscyplinarną w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu doradcy podatkowego na okres 3 lat.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez Obwinionego odwołaniem z dnia 5 maja 2025 r. (data wskazana przez Obwinionego na odwołaniu), złożonym osobiście w Śląskim Oddziale KIDP w dniu 6 maja 2025 roku, w którym Obwiniony sformułował następujące zarzuty:

- 1) w odniesieniu do zarzucanego mu czynu polegającego na braku obowiązkowego ubezpieczenia – Obwiniony podnosi zarzut brak popełnienia czynu, gdyż w jego ocenie nie podlegał takiemu obowiązkowi,
- 2) w odniesieniu do czynu dotyczącego niezachowania w tajemnicy faktów i informacji – Obwiniony zarzuca mylną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, na podstawie którego wydano zaskarżone orzeczenie – zarzut uzasadniono niewystarczającym udowodnieniem popełnienia czynu,

i wniósł o uniewinnienie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie.

Ad. zarzut numer 1

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że Obwiniony nie posiadał w niektórych okresach obowiązkowego ubezpieczenia OC doradcy podatkowego, a Obwiniony faktu tego również

nie kwestionuje. Brak obowiązku Obwiniony uzasadnia tym, że faktycznie nie wykonywał czynności doradztwa podatkowego. Sąd nie uznaje przedstawionej argumentacji za uzasadniającą zmianę orzeczenia. Ani ustawa o doradztwie podatkowym, ani powoływane przez Obwinionego rozporządzenie Ministra Finansów nie odwołuje się do pojęcia faktycznego wykonywania doradztwa podatkowego. Ustawa o doradztwie podatkowym przewiduje wyłącznie pojęcie doradcy wykonującego zawód, a zgodnie z art. 34 tej ustawy doradca podatkowy obowiązany jest zawiadomić Krajową Radę Doradców Podatkowych o przerwie w wykonywaniu zawodu trwającej dłużej niż 6 miesięcy. Tylko zatem w takim przypadku można uznać, że doradca podatkowy nie wykonuje zawodu, a w konsekwencji nie ma obowiązków związanych z jego wykonywaniem, w tym obowiązku posiadania odpowiedniej polisy ubezpieczeniowej, gdzie zgodnie z art. 44 ust. 2 obowiązek ten ciąży na doradcach podatkowych wykonujących zawód we własnym imieniu i na własny rachunek oraz w formie spółek niemających osobowości prawnej.

Pogląd ten znajduje odzwierciedlenie w pełni również w dotychczasowym orzecznictwie, gdzie Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 11 września 2008 roku (sygn. akt II GSK 330/08) uznał, że *„rozpocząć należy od zwrócenia uwagi na założenia konstrukcyjne regulacji prawnej stanowiącej o reglamentacji wykonywania zawodu dorady podatkowego. Podstawowym celem wprowadzenia ograniczeń w dostępie do wykonywania tego zawodu było kształtowanie w społeczeństwie zaufania do danej grupy zawodowej, dbałość o profesjonalizm i odpowiedzialność wykonujących go osób oraz ułatwienie dostępu do odpowiedniego poziomu usług z zakresu doradztwa podatkowego. Z tych powodów zawodowe świadczenie usług w zakresie doradztwa podatkowego oparto na zasadzie wpisu. Państwo zleciło korporacji wykonywanie zadań mających wymiar publiczny, polegających na prowadzeniu listy doradców podatkowych, podejmowaniu decyzji w sprawach wpisu na listę lub skreślenia z niej (art. 7 ust. 1 ustawy o doradcach podatkowych). I tak, zgodnie z art. 9 ustawy o doradztwie podatkowym z dniem dokonania wpisu na prowadzoną przez K. R. D. P. listę, osoba wpisana nabywa prawo do wykonywania zawodu doradcy podatkowego oraz używania tytułu "doradca podatkowy". Wpis na listę ma charakter konstytutywny, związane jest z nim nadanie osobie wpisanej przewidzianych ustawą uprawnień i obowiązków. W powszechnym rozumieniu wpisany na listę doradców podatkowych postrzegany jest, jako osoba, która posiada uprawnienia do wykonywania funkcji zawodowych i jest potencjalnie dostępna dla klienta.*

Do uprawnień doradcy podatkowego, należy zawodowe wykonywanie czynności doradztwa podatkowego określonych w art. 2 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym. Skorelowany jest z tym, przewidziany w art. 44 ust. 1 i 3 powoływanej ustawy, obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów wykonujących doradztwo podatkowe za szkody wyrządzone podczas wykonywania czynności doradztwa podatkowego. Szczegółowy zakres ubezpieczenia, a także termin powstania obowiązku ubezpieczenia określone zostały w wydanym na podstawie upoważnienia ustawowego rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów wykonujących doradztwo podatkowe (Dz.U. Nr 211, poz. 2065). Zgodnie z § 3 powołanego rozporządzenia obowiązek ubezpieczenia OC powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności doradztwa

podatkowego, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym. Ubezpieczenie to jest immanentną cechą wykonywania zawodu doradcy podatkowego.[...].

Wymóg ubezpieczenia OC doradców podatkowych ma charakter gwarancyjny. Zapewnia pewność szeroko rozumianego obrotu prawnego i zabezpiecza interesy potencjalnych klientów. Zastosowana przez ustawodawcę konstrukcja oparta na konieczności uzyskania wpisu na listę oraz na obowiązkowym ubezpieczeniu powoduje, że obywatel uzyskuje dostęp do doradztwa wykonywanego przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i niezbędne zabezpieczenie finansowe na wypadek spowodowania ewentualnej szkody.

Zasadą jest, że osoba wpisana na listę dysponuje uprawnieniami do wykonywania czynności doradztwa podatkowego i z uprawnień tych korzysta. W ustawie o doradztwie podatkowym dopuszczono co prawda odstępstwo od tej zasady - możliwość zawieszenia wykonywania zawodu. Nastąpić to może jednak tylko w stypizowanych w ustawie sytuacjach - w drodze nałożenia kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy o doradztwie podatkowym, jak również w dwóch innych przypadkach - przewidzianych w art. 34 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy. W pierwszym z tych przypadków zawieszenie wykonywania zawodu jest efektem zawiadomienia przez doradcę podatkowego K. R. D. P. w terminie 30 dni od daty wpisu na listę o zamiarze niewykonywania zawodu przez okres co najmniej 6 miesięcy, licząc od dnia wpisu. Druga sytuacja zachodzi wówczas, gdy doradca podatkowy zrealizuje obowiązek zawiadomienia K. R. D. P. o przerwie w wykonywaniu zawodu trwającej dłużej niż 6 miesięcy. Zgodnie z ust. 3 powołanego wyżej przepisu, okresy o których mowa w ust. 1 i 2 cytowanego przepisu, a więc te, które zawiadomieniem zostały objęte, traktuje się jako zawieszenie wykonywania zawodu.

Jak wynika z przedmiotowej regulacji, zawieszenie wykonywania zawodu stanowi wyjątek od ogólnej reguły. Z tej perspektywy dostrzec należy narzucony przez ustawodawcę, sformalizowany charakter działań skutkujących zawieszeniem. W przypadkach, o których mowa w art. 34 ust. 1 i 2 ustawy o doradztwie podatkowym, ustawodawca wiąże skutek zawieszenia z obowiązkowym zawiadomieniem skierowanym do właściwego organu - K. R. D. P. i obwarowanym terminami. Zarówno treść, jak i forma tego zawiadomienia nie nosi cech dowolności - odpowiadać ma bowiem ściśle wymaganiom ustawowym.

W rozpatrywanej sprawie, wywody skargi kasacyjnej zmierzają do przyjęcia, że zawieszenie wykonywania zawodu doradcy podatkowego, może nastąpić w sposób dorozumiany. Pogląd taki nie zasługuje na akceptację, gdyż jest w sposób oczywisty sprzeczny z regulacją prawną, która przewiduje, że skutek w postaci zawieszenia wykonywania zawodu musi wiązać się z wyraźnym oświadczeniem woli, skierowanym w sposób oficjalny do określonego przepisami organu. Nie można tego stanu rzeczy domniemywać z treści różnych pism np. wyjaśnień udzielanych dowolnym organom w ramach struktury organizacyjnej samorządu zawodowego. Rzeczą doradcy podatkowego, działającego jako podmiot zawodowy, jest w sposób jasny, klarowny i niebudzący wątpliwości określić swój aktualny status. Do oceny działań profesjonalisty w tym zakresie przyjmując należy kryteria proporcjonalne do chronionego dobra, którym jest

zabezpieczenie interesów potencjalnych klientów, a szerzej - pewność obrotu prawnego.”
[podkreślenia własne Sądu].

Sąd w pełni podziela powyżej przytoczoną wykładnię Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Jak zostało to wskazane powyżej, fakt braku posiadania ubezpieczenia jest bezsporny - sam Obwiniony wielokrotnie w toku sprawy przyznał, że polisy nie posiadał:

- w odpowiedzi na wniosek o ukaranie z dnia 14 sierpnia 2024 roku (k. 22 akt SD), gdzie Obwiniony wskazał, że od czerwca 2023 roku posiada odpowiednią polisę ubezpieczeniową,
- podczas składania wyjaśnień na rozprawie w dniu 5 marca 2025 roku (k. 44 akt SD),
- w odwołaniu Obwiniony wskazał, że nie posiadał ubezpieczenia OC do kwietnia 2022 roku i powołał się przy tym na numer polisy ... (k. 3 akt WSD), przy czym zgodnie z dokumentami przekazanymi przez TUiR Warta polisa o tym numerze dotyczy okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 roku, a udokumentowany okres ubezpieczenia rozpoczyna się z dniem 29 czerwca 2023 roku.

Jednocześnie Obwiniony nie dokonał formalnego zawieszenia wykonywania zawodu doradcy podatkowego w badanym okresie.

W ocenie Sądu, mając na uwadze powyższe, a także orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego ustalające czas popełnienia czynu na „od marca 2022 roku do nadal” doprecyzowania wymaga ustalenie czasu popełnienia czynu, tj. okresu, w którym wystąpiło naruszenie w postaci braku wypełnienia obowiązku posiadania obowiązkowego ubezpieczenia OC. Końcowo z akt sprawy wynika (korespondencja z Biura Krajowej Izby Doradców Podatkowych z dnia 17 września 2025 roku, k. 44 akt WSD, korespondencja z Biura Krajowej Izby Doradców Podatkowych z dnia 18 września 2025 roku, k. 45.), że Obwiniony:

- nie posiadał polisy ubezpieczeniowej w ramach Umowy Generalnej za lata 2020-2022 i w okresie od 1 stycznia 2023 do 28 czerwca 2023,
- posiadał polisy ubezpieczeniowe w ramach Umowy Generalnej z TUiR Warta obejmujące okresy od dnia 29 czerwca 2023 roku do dnia 31 grudnia 2025 roku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd postanowił zatem zmienić zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustalił, że popełniony czyn miał miejsce w okresie od marca 2022 roku do 28 czerwca 2023 roku, a w pozostałym zakresie wyrok utrzymać w mocy.

Ad. zarzut numer 2

Obwiniony w odniesieniu do pierwszego z zarzucanych mu czynów, tj. braku zachowania w tajemnicy faktów i informacji, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu, w odwołaniu podniósł zarzut braku udowodnienia popełnienia tego czynu. Obwiniony podnosi, że protokół przesłuchania świadka, dokumentujący przesłuchanie Obwinionego w toku kontroli prowadzonej u klienta, którego Obwiniony był pełnomocnikiem nie obejmuje przekazywania informacji dotyczących działalności gospodarczej prowadzonej przez tego klienta, a jedynie okoliczności dotyczące wyłącznie czynności wykonywanych przez Obwinionego jako pełnomocnika klienta. Również ten zarzut w ocenie Sądu nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym załączonej do odwołania przez Obwinionego kopii protokołu przesłuchania świadka, w dniu 25 listopada 2022 roku został on przesłuchany jako świadek w toku kontroli podatkowej u klienta, którego był pełnomocnikiem. Na początku należy wskazać, że Obwiniony nie zawiesił wykonywania czynności doradztwa podatkowego. Z protokołu przesłuchania wynika natomiast bezspornie, że okoliczności, na które został on przesłuchany dotyczą świadczenia usług na rzecz tego klienta, które świadczył Obwiniony, w tym kwestii doradztwa w zakresie spraw podatkowych tego klienta.

Obwiniony zatem sam nie zaprzecza, że został przesłuchany jako świadek w toku kontroli podatkowej u swojego klienta na okoliczność działań podejmowanych przez Obwinionego w związku z rozliczeniami podatkowymi tego klienta.

Zgodnie z art. 37 ustawy o doradztwie podatkowym doradca podatkowy jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty i informacje, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu, obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie, a doradca podatkowy nie może być przesłuchiwany jako świadek co do faktów i informacji, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że został zwolniony od tego obowiązku w trybie określonym odrębnymi ustawami.

Niewątpliwie zwolnienie z tajemnicy zawodowej doradcy może nastąpić wyłącznie w trybie określonym odrębnymi ustawami, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło - brak bowiem możliwości zwolnienia doradcy podatkowego z tajemnicy zawodowej w toku kontroli podatkowej. Jak słusznie uznał Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu z dnia 17 marca 2020 roku (sygn. akt I SA/Wr 862/19) „*przesłuchanie doradcy podatkowego w ramach postępowania podatkowego na okoliczności wskazane w art. 37 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym może nastąpić dopiero po zwolnieniu doradcy podatkowego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w trybie określonym odrębnymi ustawami. W przepisach Ordynacji podatkowej w istocie brak procedury takiego zwolnienia na potrzeby postępowania podatkowego. Procedurą taką nie jest pouczenie, w trybie art. 196*

§ 2 Ordynacji podatkowej, świadka - doradcy podatkowego przed przesłuchaniem o możliwości odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania, gdyby odpowiedź taka mogła spowodować m in. naruszenie obowiązku zachowania ustawowo chronionej tajemnicy zawodowej. Przepis art. 37 ust. 2 ustawy o doradztwie podatkowym wprowadza bowiem zakaz przeprowadzania określonego dowodu, usunąć ten zakaz może zwolnienia doradcy podatkowego z tajemnicy zawodowej.”

Obwiniony zatem składając zeznania jako świadek w toku kontroli podatkowej toczącej się u klienta naruszył obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, i nie można uznać za w jakikolwiek sposób zasadne podnoszenie przez Obwinionego okoliczności, że pytania dotyczyły działalności Obwinionego jako pełnomocnika. Składanie zeznań przez doradcę podatkowego co do działań na rzecz jego klientów może nastąpić bowiem wyłącznie po wypełnieniu trybu zwalniającego doradcę podatkowego przewidzianego w ustawie, a przy tym ściśle w zakresie, w którym doradca podatkowy został zwolniony z tajemnicy zawodowej przez sąd.

Z uwagi na powyższe, Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.

Przewodniczący

Sędzia

Sędzia